

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rkp. 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 63/2009/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

103/2009. (IV. 22.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) budapesti lakos panaszos 2009. február 5-én előterjesztett panasza alapján indult eljárást a 2009. április 22-én megtartott zárt ülése alapján

m e g s z ü n t e t i.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2009. február 4-én a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) VII. Kerületi Rendőrkapitányság Készenléti Alosztályán jegyzőkönyvbe vett bejelentésben, majd 2009. február 5-én a Testülethez – elektronikus úton – közvetlenül is panasszal fordult a vele szemben 2009. február 4-én, Budapesten történt közúti ellenőrzés és az annak nyomán indult szabálysértési eljárással összefüggésben. Egyúttal kérte, hogy panaszát a Testület vizsgálja ki.

I.

1) A panaszos 2009. február 5-én a Testülethez elektronikus úton előterjesztett panasz-beadványában előadta, hogy a megelőző napon 11 óra körüli időpontban taxi-személygépkocsijával haladt a Fiumei úton. Arra lett figyelmes, hogy az út szélén egy rendőri intézkedés folyik, melynek következtében az ott parkoló rendőrségi gépjármű forgalmi akadályt okozott. Amikor a panaszos odaérkezett a rendőrségi gépjárművek (egy rendőrségi kisbusz és egy rendőrségi személygépkocsi) mellé, azok éppen elindultak, és elé, valamint mögé besorolva haladtak tovább a Keleti Pályaudvar felé.

A Keleti Pályaudvarhoz érve a panaszos a rendőrségi gépjárművekkel együtt behajtott arra az útszakaszra, ahová – elmondása szerint – csak a BKV járművei és taxik hajthatnak be. A panaszos állítása szerint gépjárműve „sárga rendszámú” taxi-

gépkocsi. Nem sokkal ezután a Thököly úton a mögötte haladó rendőrségi gépkocsi megkülönböztető jelzés használatával a panaszost megállította. A panaszos szerint pillanatok alatt 6-8 „harc ruhás”, „állig felfegyverzett” rendőr vette körbe a gépkocsiját, és stílustalan, agresszív, megfélemlítő módon kezdték meg vele szemben az intézkedést. A panaszossal közölték, hogy jogtalanul hajtott be a Keleti Pályaudvar előtti útszakaszra, mire a panaszos azzal válaszolt, hogy jól láthatóan taxi-gépkocsival közlekedett, ami az említett útszakaszra behajthat. A panaszos közölte, hogy a szabálysértést nem ismeri el – ezért jelentsék fel.

A panaszos átadta okmányait az intézkedő rendőrök részére, akik az adatait rádióan ellenőrizték. A panaszos sérelmezi, hogy a rendőrök az intézkedés közben fölényesen nevetgéltek, megjegyzéseket tettek rá. Majd miután megkérdezték, hogy a gépkocsiban kit szállít, a panaszos közölte, hogy a lányát. Az intézkedés végén igazolványait visszaadták, és útjára engedték. Ekkor a panaszos közölte, hogy panasszal fog élni az intézkedés miatt, mire a rendőrök – állítása szerint – kinevették.

A panaszos nyomban a BRFK VII. Kerületi Rendőrkapitánysághoz hajtott, ahová egyszerre ért az intézkedő rendőrök egy részével. A kapitányság bejáratánál – állítása szerint – a rendőrök a kaput „benyomták előtte”, olyan megjegyzés kíséretében, hogy a Rendőrség épületébe nem mehetnek be. Végül az épületbe mégis bementek, és ott, mintegy másfél óra időtartam alatt a bejelentést megtették, és azt jegyzőkönyvbe vették. A panaszos elmondta, hogy a várakozás ideje alatt az épület földszintjén a korábban intézkedő rendőrök közül többen is megjegyzéseket tettek.

2) A panaszos a Testület felhívására az elektronikus úton benyújtott panaszt – azonos tartalommal – levélben, aláírásával is megerősítette.

3) Az előterjesztett panaszból összességében az állapítható meg, hogy a panaszos a vele szemben történt intézkedés indokoltságát, okszerűségét, annak hangnemét, továbbá a panasztétel körülményeit sérelmezte.

II.

A panasz alapján a Testület megkereste a BRFK VII. Kerületi Rendőrkapitányságot, és tájékoztatást kért a panaszban írt intézkedésről, egyúttal megküldeni kérte az intézkedő rendőrök jelentéseit, valamint az ügyben keletkezett esetleges egyéb iratokat.

A BRFK VII. Kerületi Rendőrkapitányság vezetője valamennyi szükséges és kért információt a Testület rendelkezésére bocsátotta.

1) A BRFK VII. Kerületi Rendőrkapitányság vezetőjének kísérőleveléből kiderült, hogy a panaszossal szemben a BRFK Rendészeti Szervek Bevetési Főosztályának járőrei intézkedtek a kérdéses időpontban.

2) Az intézkedést végrehajtó rendőrök jelentése az alábbiakat tartalmazza.

A panaszban megjelölt időpontban és helyszínen a rendőrök megállásra szólították fel a panaszos taxi-gépkocsiját, és a vezetővel szemben intézkedést kezdeményeztek. A rendőri jelentés szerint a napszaknak megfelelő köszönést követően az intézkedő rendőr az úti okmányok átadását kérte ellenőrzés céljából, aminek a panaszos eleget tett. Ugyanakkor a rendőri jelentés kiemelte, hogy a panaszos az intézkedés során végig arrogánsan viselkedett, sértő megjegyzéseket tett. Megállításkor – a rendőri jelentés szerint – a panaszos azt mondta: „mi jogon állított meg, nem látja, hogy ez egy taxi, utast szállítok”.

Az intézkedő rendőr ekkor közölte a panaszossal, hogy milyen, a közúti közlekedéssel összefüggő szabálysértéseket követett el, ezért ellene szabálysértési feljelentést fognak tenni. Erre a panaszos – ugyancsak a rendőri jelentés szerint – állítólag azt válaszolta, hogy: „hagyjuk az egészet, nem érdekel, én ide így is behajthatok, jelentsen fel, én is feljelentem magukat, majd a bíróságon kiderül...”.

Adatainak ellenőrzésére és rögzítésére került sor, eközben a panaszos sérelmezte, hogy „miért itt kellett megállítani, miért nem akkor állított meg, amikor észlelte a szabálysértést”. Az intézkedő rendőr válaszul közölte, hogy a Thököly út volt arra alkalmas, hogy biztonságosan megállítsák, és ne képezzenek forgalmi akadályt, mire – a jelentés szerint – a panaszos megjegyezte, hogy „az előbb is a Fiumei úton megállítottak egy Ladát, és ott kellett kerülgetni magukat”.

Az intézkedés közben a rendőr megkérdezte a panaszost, hogy utast szállít-e, amiről nem volt hajlandó nyilatkozni, majd kérték, hogy mutassa meg a taxi óráját, melyet megtekintve a rendőrök kérdőre vonták, hogy az miért nincs bekapcsolva, ha utast szállít. Erre a panaszos annyit közölt, hogy a rendőr jelentse fel, nem érdekli, a lánya az, akit utasként szállít.

A rendőri jelentés rögzíti azt is, hogy a panaszos a feljelentés tényének közlését követően megjegyezte: „menjete a francba, csak verekedni tudtok, azt is írjátok bele a feljelentésbe, hogy nektek mentem”. Az adatok priorálását végző rendőrré pedig olyan megjegyzést tett, hogy „mi van, ez nem tud írni, meddig tartanak még fel, amúgy is miért kell 6 rendőr egy intézkedéshez, nincs más dolguk”.

Az intézkedő rendőr felszólította a panaszost, hogy ezt a magatartást fejezze be, és működjön együtt az intézkedő rendőrökkel. A rendőri jelentés kitér arra is, hogy az intézkedés végén a panaszjoggal összefüggő tájékoztatást az intézkedő rendőr megadta, amire a panaszos közölte, hogy azzal élni is fog.

3) A Testület részére megküldött, a panaszossal szembeni feljelentés tartalmazza, hogy a fentiekben rögzített időpontban a panaszos, sárga rendszámú gépkocsijával a Baross térnél behajtott a mindkét irányból behajtani tilos tábla hatálya alatt álló útszakaszra, továbbá a gépjármű hátsó hatósági jelzésén a környezetvédelmi lapot igazoló címke nem volt elhelyezve, és a gépjárművezető biztonsági öve sem volt bekapcsolva.

A panaszost ezért megállították, és intézkedés alá vonták. A panaszos ezt követően arra hivatkozott, hogy gépkocsija taxi, milyen jogon állították meg. Az intézkedő rendőrök kérdőre vonták, hogy amennyiben taxiként közlekedik, akkor miért nincs a gépkocsi tetején a taxi tábla, és miért nincs elindítva a taxi órája. Felhívták a figyelmét arra is, hogy a környezetvédelmi igazoló címke a hátsó rendszámablán nincs elhelyezve. Az intézkedés során a gépkocsi utasa kérdésre elmondta, hogy valóban a panaszos lánya.

4) A BRFK VII. Kerületi Rendőrkapitányság szabálysértési határozata szerint a panaszost a közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértés elkövetése miatt 20 000 Ft pénzbírsággal sújtották.

A határozat szerint a panaszos a közúti közlekedés szabályairól 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 14. §-a (1) bekezdésének z) pontjába (mindkét irányból behajtani tilos tábla hatálya), valamint az 5. § (1) bekezdésének a) pontjába (hatósági jelzés hiánya) ütközően megvalósította az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet 54. §-ának (1) bekezdése szerinti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértés tényállását.

A határozat indokolása szerint súlyosító körülményként értékelték, hogy a rendőrség határákörébe tartozó szabálysértés miatt 2 éven belül volt már felelősségre vonva.

5) A panaszos által jegyzőkönyvbe mondott bejelentés a Testülethez előterjesztett panaszban foglaltakkal lényegét és tartalmát tekintve egyezik.

III.

A panaszos a vele szemben történt intézkedés indokoltságát, okszerűségét, annak hangnemét, továbbá a panasztétel körülményeit sérelmezte.

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 15. §-ának (1) bekezdése kiemeli, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával (arányos eljárás). Ugyanakkor az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a Rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

A konkrét panasz kapcsán – a Testület álláspontja szerint – a kifogásolt rendőri intézkedések érintették a panaszos emberi méltóságát, személyes szabadságát, a személyes adatok védelméhez, továbbá a tisztességes eljáráshoz fűződő jogát.

1) A rendőri intézkedés indokoltságával és okszerűségével összefüggésben, a vonatkozó jogszabályi háttér kapcsán a Testület hivatkozik az Rtv. 13. §-ának (1)

bekezdésére, mely szerint: „A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.” Az Rtv. idézett, a rendőrség általános intézkedési kötelezettségét előíró rendelkezései a jelen esetben is alkalmazandóak – figyelemmel arra, hogy az intézkedést az észlelt szabálysértések (a tilosba behajtás és a környezetvédelmi igazoló címke hiánya) megalapozták.

Ezen túlmenően pedig alkalmazandó az Rtv. 44. §-a (1) bekezdésének b) pontja. E szerint „a rendőr az e törvényben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti”. A panaszolt esetben a gépjármű hátsó rendszámán a rendőrök által jól láthatóan hiányzó környezetvédelmi igazoló címke ugyancsak megalapozta a panaszossal szembeni intézkedéseket.

A panaszos ezzel összefüggő igazoltatását pedig megalapozta az Rtv. 29. §-a (1) bekezdésének azon fordulata, mely a közlekedésrendészeti ellenőrzést, mint önálló jogalapot nevesíti: „A rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.”

A panaszos adatainak rögzítésére az Rtv. 29. §-ának (3) bekezdésével összhangban került sor. E jogszabályhely szerint: „Az igazoltatás során rögzíteni kell – ha további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják – az igazoltatott személyazonosító adatait, az igazolvány sorozatát és számát, valamint az igazoltatás helyét, idejét és okát.” Nyilvánvaló, hogy a panaszolt esetben a panaszossal szemben tett feljelentés az adatok rögzítését szükségessé tette, mely alapján az eljárást lefolytatták és szabálysértési határozattal zárták le.

A konkrét szabálysértési cselekményekkel kapcsolatban, anélkül, hogy azok vonatkozásában a Testület – hatásköre hiányában – érdemben állást foglalna, a következők kiemelését tartja fontosnak.

A KRESZ szabályai több helyen és egyértelműen rögzítik, hogy a közúti közlekedésben való részvétel során (behajtás, megállás, várakozás, buszsáv-, biztonsági öv-, gyermekülés használata...) a taxi gépjárművek – általában a tiltó táblák kiegészítő táblái hatálya alatt – kivételt képeznek. Jellemző azonban, hogy a KRESZ minden esetben a kivételt a gépkocsi „taxi üzemmódu” használatához köti. A közúti

közlekedési szolgáltatásokról és a közúti járművek üzemben tartásáról szóló 89/1988. (XII. 20.) MT rendelet 12. §-ának (2) bekezdése szerint a személytaxit fel kell szerelni – többek között – „TAXI” szót mutató fényjelző berendezéssel, amely jelzi, ha a személytaxi igénybe vehető (szabad), továbbá viteldíjjelző készülékkel. A 12. § (4) bekezdése külön rögzíti, hogy „A személytaxi saját célra történő igénybevétele esetében a (2) bekezdés a) pontjában előírt jelzést („TAXI” szót mutató fényjelző berendezés) le kell venni vagy le kell takarni.”

Mindebből – a Testület értelmezésében – az következik, hogy az egyébként taxigépkocsi saját, tehát magáncélú használata nem tekinthető a KRESZ értelmezésében vett „taxi üzemmódú” használatnak.

A másik kifogásolt szabálysértéssel összefüggésben (környezetvédelmi igazoló címke hiánya) a Testület hivatkozik a gépkocsik környezetvédelmi felülvizsgálatáról és ellenőrzéséről szóló 7/2002. (VI. 29.) GKM-BM-KvVM együttes rendelet 9. §-ának (1) bekezdésére. E szerint: „A környezetvédelmi felülvizsgálaton megfelelt gépkocsihoz a felülvizsgáló szervezet kiállítja a 8. számú mellékletben meghatározott tartalmú igazolólapot, és felrögzíti a gépkocsi hátsó rendszámablájára a 9. számú mellékletben meghatározott plakettet.” Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése szerint: „Az igazolólap hatósági engedélynek minősül. Az elveszett, eltulajdonított vagy megsemmisült igazolólap helyett – az (5) bekezdésben foglalt kivétellel – másolat nem állítható ki. Az igazolólap pótlására újabb felülvizsgálatot kell végezni. A plakett az igazolólapalal összhangban jelzi a környezetvédelmi felülvizsgálat érvényességét, és színével elősegíti a hatóságok által rendkívüli légszennyezettség esetén teendő intézkedések végrehajtását. Amennyiben a plakett megsérült vagy azt jogosulatlanul eltávolították, a gépkocsi tulajdonosa, illetve üzemben tartója azt köteles 15 napon belül pótoltatni.” A rendelet 11. §-ának (1) bekezdésében külön is előírja, hogy: „Az igazolólap és a plakett meglétét, valamint érvényességét, a közúti forgalomban a rendőrhatalóság és a területi közlekedési felügyelet ellenőrzi.” Jól látható tehát, hogy általában is, de a plakett hiánya esetén különösen indokolt lehet a közlekedésben résztvevő jármű megállítása és hatósági ellenőrzése, melyre a fentiek szerint kifejezett jogszabályi felhatalmazás vonatkozik. Az is nyilvánvaló, hogy a megsérült vagy a jogosulatlanul eltávolított plakett pótlásáról a gépjármű üzemben tartójának kell gondoskodnia 15 napon belül.

A panaszolt esetben a Testület által megismert körülmények alapján tehát egyértelmű, hogy a fent említett igazoló címke (plakett) a gépkocsiról hiányzott, ami ugyancsak megalapozta a panaszossal szembeni rendőri intézkedést. Arra vonatkozóan pedig, hogy az intézkedés az annak lefolytatásához szükséges időnél indokolatlanul vagy ésszerűtlenül hosszabb ideig tartott volna, a megvizsgált körülményekből nem lehetett következtetni.

Mindezekre figyelemmel a Testület úgy foglalt állást, hogy az intézkedés indokoltsága és okszerűsége a panaszos által semmilyen tekintetben sem kifogásolható alappal. A közlekedésrendészeti ellenőrzés és az igazoltatás, valamint az adatok rögzítése

jogszerűen korlátozta a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő jogát és személyes szabadságát, egyúttal semmilyen formában sem valósította meg a tisztességes eljáráshoz fűződő jog sérelmét – mivel azok jogszerűen történtek.

2) A panaszos által sérelmezett hangnemmel kapcsolatban a Testület kizárólag a rendelkezésére álló dokumentumokat tudta vizsgálni. A panasz és a rendőri jelentés egymásnak ellentmondó állításokat tartalmaz. Míg a panaszos azt sérelmezte, hogy a rendőrök lekezelő, sértő és megalázó hangnemben intézkedtek vele szemben, addig a rendőri jelentés pedig részletesen, sok helyütt a panaszost szó szerint is idézve hivatkozott arra, hogy maga a panaszos volt arrogáns, megjegyzései sértőek voltak a rendőrökre nézve. Tekintettel arra, hogy ez az ellentmondás egyéb bizonyíték (pl. más, érdektelen tanúk felkutatása) útján nem volt feloldható, a Testület a panaszos emberi méltóságának esetleges sérelme vonatkozásában nem tudott állást foglalni.

3) Állást foglalt ugyanakkor a Testület egy olyan kérdésben, ami – álláspontja szerint – a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga szempontjából aggályos.

A rendőri jelentés rögzíti, hogy az intézkedés végén az intézkedő rendőr a panaszost panaszjogáról felvilágosította, aki azonnal közölte is, hogy ezzel a joggal élni fog. Mindezt alátámasztja, hogy a panaszos nyomban a BRFK VII. Kerületi Rendőrkapitánysághoz hajtott, és ott panaszt kívánt tenni. Ehhez képest azonban panaszát a megküldött jegyzőkönyv tanúsága szerint bejelentésként rögzítették. A Testület álláspontja szerint ez mindenképpen kifogásolható eljárás a rendőrség részéről.

Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése szerint: „Akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.”

A konkrét esetben teljesen nyilvánvaló volt, hogy a panaszos a vele szemben történt intézkedéssel szemben az Rtv. szerinti jogorvoslattal (panasz) kívánt élni. Maga a bejelentésként felvett jegyzőkönyv is rögzíti, hogy a panaszos a rendőrök viselkedésével szemben akart panaszt tenni, ezért ment be a rendőrségre. Tévesen rögzítették tehát az általa elmondottakat bejelentésként. Ugyancsak téves, egyúttal felesleges és szükségtelen a panaszos esetében a hamis vád és hatóság félrevezetése törvényes következményeire, a sértetti jogállásra és a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény szerinti polgári jogi igényre vonatkozó kioktatása és nyilatkoztatása.

Ezzel szemben a valójában tárgya és tartalma szerinti panasz felvétele során a panaszos nem kapott (a téves minősítés miatt nem is kaphatott) semmiféle

tájékoztatást az Rtv. szerinti panaszeljárásról, így – többek között – a Testülethez való fordulás lehetőségéről sem.

Ebben a vonatkozásban a Testület megállapította a panaszos tisztességes eljáráshoz, továbbá a jogorvoslathoz való alapvető jogainak csekély súlyú sérelmét. Az alapjogsérelem súlyossága kapcsán a Testület figyelembe vette, hogy a téves jegyzőkönyvezés ellenére a panaszos jogorvoslathoz való jogának érvényesülése érdemben nem szenvedett hátrányt, az adatokból kitűnően pedig azt a rendőrség panaszügyként kezelte, noha bejelentésként rögzítették.

IV.

Az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése szerint: „A Testület az alapvető jogot nem sértő, valamint az alapvető jogot csekély mértékben sértő intézkedéssel szemben előterjesztett panaszt az intézkedést fogantató szerv vezetőjéhez átteszi, illetve ha az áttétel ellen a panaszos panaszában előzetesen tiltakozott, az eljárást megszünteti.”

A Testület döntése alapján – figyelemmel a fenti jogszabályi előírásra – a panasz áttételének lenne helye, azonban jelen esetben a panaszos előzetesen tiltakozott a panasz áttétele ellen, így a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött és az eljárást megszüntette.

Budapest, 2009. április 22.

Dr. Kaltenbach Jenő

elnök,
testületi tag

Dr. Juhász Imre

elnökhelyettes,
testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra

testületi tag

Dr. Féja András

előadó testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf

testületi tag